

รายงานผลการสำรวจ  
แนวทางการพัฒนาตำราภาษาญี่ปุ่นสำหรับคอร์สวิชาเลือกในโรงเรียนมัธยมศึกษา

Prapa SANGTHONGSUK, MIURATakashi, SHIBUYA Miki,

1. ที่มา

นับตั้งแต่วิทยาลัยบพิตรพิมุข(ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขต บพิตรพิมุข จักรวรรดิ)ได้เปิดคอร์สภาษาญี่ปุ่นขึ้นในปีค.ศ.1947 เป็นต้นมา การศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยก็ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นทางด้านคุณภาพหรือจำนวนผู้เรียน ในปีค.ศ.2009 ทางเจแปนฟาวน์เดชั่นได้ทำการสำรวจสถาบันที่สอนภาษาญี่ปุ่น และกำลังรวบรวมตัวเลขอยู่ ซึ่งผลการสำรวจคงจะออกมาในระยะเวลาอันใกล้นี้ จากผลการสำรวจสถาบันที่สอนภาษาญี่ปุ่นในปีค.ศ.2006นั้น จำนวนผู้เรียนในประเทศไทยมีมากกว่า 7 หมื่นคน ซึ่งเมื่อเทียบกับผลการสำรวจในปีค.ศ.2003แล้ว มีจำนวนผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น 16000 คน เมื่อดูตัวเลขของจำนวนผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น จะพบว่าจำนวนผู้เรียนในระดับประถม-มัธยมศึกษา\*เป็นการเพิ่มที่เห็นได้ชัดอย่างสะดุดตา จำนวนผู้เรียนของระดับนี้เพิ่มมากขึ้นถึง 14000 คน รวมแล้วผู้เรียนในระดับนี้มีจำนวนมากถึง 31679 คน จึงอาจกล่าวได้ว่าจำนวนผู้เรียนชาวไทยที่มากขึ้นนั้นเกือบทั้งหมดเป็นผู้เรียนในระดับประถม-มัธยมศึกษา แต่เนื่องจากโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในระดับประถมศึกษายังมีน้อย จำนวนดังกล่าวเกือบทั้งหมดจึงเป็นจำนวนของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา

\*หมายเหตุ ในการสำรวจได้แบ่งระดับของผู้เรียนเป็น 3 ประเภทคือ ระดับประถม-มัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา และระดับผู้เรียนที่เรียนนอกระบบ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนมัศึกษามี 3 รูปแบบ ดังนี้

- ① คอร์สที่เปิดเป็นแผน ส่วนใหญ่จะสอน 6 คาบต่อสัปดาห์
- ② คอร์สที่เปิดเป็นวิชาเลือก ส่วนใหญ่จะสอน 2-3 คาบต่อสัปดาห์
- ③ คอร์สที่เปิดเป็นกิจกรรมชุมนุม ส่วนใหญ่จะสอน 1 คาบต่อสัปดาห์

ในปีพ.ศ.2544(ค.ศ.2001)ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในหลักสูตรเดิมทางโรงเรียนจะใช้หลักสูตรที่ทางส่วนกลางเป็นผู้กำหนด แต่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ได้เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถเปิดวิชาที่ตอบสนองความสนใจของผู้เรียนได้อย่างอิสระ จึงทำให้มีสถานศึกษาที่ต้องการเปิดรายวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกเพิ่มเติมให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มมากขึ้น และสถานศึกษาจำนวนมากได้มาขอคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และตำราที่เหมาะสมจากฝ่ายภาษาญี่ปุ่นของเจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ

เพื่อให้คำปรึกษากลับมาที่ตำราที่เหมาะสม ทางเจแปนฟาวน์เดชั่นได้หาข้อมูลเกี่ยวกับตำราที่ใช้อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา คอร์สในรูปแบบ①ที่กล่าวไว้ในข้างต้น ส่วนใหญ่จะใช้ 『あきこと友だち』 (ซึ่งต่อไปจะขอเรียกว่า 『あきこ』) ตำราเล่มนี้เป็นตำราภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นที่ทางเจแปนฟาวน์เดชั่นได้พัฒนาขึ้นในปีค.ศ.2004 นอกเหนือจาก 『あきこ』 แล้ว ก็แทบจะไม่พบตำราที่ผลิตขึ้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาในไทยเลย ดังนั้นแม้จะไม่ได้ทำการสำรวจอย่างจริงจัง ก็คาดการณ์ได้ว่าคงจะมีโรงเรียนจำนวนไม่น้อยที่ใช้ 『あきこ』 สอนคอร์สในรูปแบบ②และ③ด้วย

『あきこ』 เดิมได้พัฒนาขึ้นสำหรับใช้ในคอร์สรูปแบบ① เมื่อนำไปใช้ในคอร์สรูปแบบ②และ③ หากใช้สอน 3 ปี อย่างมากก็คงสอนเนื้อหาได้แค่ครั้งเดียว นอกจากนี้ ในโรงเรียนที่เปิดคอร์สรูปแบบ②และ③จะสอนแค่สัปดาห์ละ

ครั้งหรือสองครั้ง จึงทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถจดจำตัวอักษรฮิรางานะและเนื้อหาที่เรียนใน『あきこ』ได้ และได้ทราบข่าวมาว่าอาจารย์มีปัญหาว่าไม่รู้จะใช้『あきこ』สอนในคอร์สรูปแบบ②และ③ ได้อย่างไร กล่าวคือ『あきこ』มีทั้งหมด 6 เล่ม 30บท และจะต้องใช้ตามลำดับบทที่ปรากฏและเรียนต่อเนื่อง จึงเป็นการยากอย่างยิ่งที่จะนำไปสอนในคอร์สรูปแบบ②และ③

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทางเจแปนฟาวนด์ชั่นจึงดำริที่จะจัดทำโครงการพัฒนาคำราใหม่ที่ใช้สอนในคอร์สวิชาเลือกของโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงได้ทำการสำรวจเพื่อหาข้อมูลในการพัฒนาคำราเล่มใหม่ โดยสำรวจโรงเรียนต่างๆ ใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ดังที่จะรายงานต่อไปนี้

## 2.รายละเอียดในการสำรวจ

### 2.1 กลุ่มเป้าหมายและวิธีการสำรวจ

ทางคณะผู้สำรวจ ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมายในแต่ละกลุ่ม ด้วยวิธีการต่อไปนี้

- (1)สำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาญี่ปุ่น ด้วยการสัมภาษณ์
- (2)สำรวจความคิดเห็นของนักเรียน ด้วยการใช้แบบสอบถาม

### 2.2 เนื้อหาในการสำรวจ

#### (1) การสัมภาษณ์ความคิดเห็นครูผู้สอนภาษาญี่ปุ่น

ได้ทำการสัมภาษณ์ครูทั้งหมด 27 คน จาก 21 โรงเรียน ใน 4 ภูมิภาคดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในโรงเรียน 21 โรงเรียน มีโรงเรียนที่เปิดภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย 2 โรงเรียน โรงเรียนที่เปิดเป็นวิชาเลือกเฉพาะมัธยมศึกษาตอนต้น 12 โรงเรียน โรงเรียนที่เปิดเป็นวิชาเลือกเฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลาย 7 โรงเรียน หัวข้อการสัมภาษณ์มีดังนี้

- (a) คอร์สที่เปิดสอน
- (b) จุดประสงค์ของคอร์สวิชาเลือก
- (c) คำราที่ใช้สอนคอร์สวิชาเลือก
- (d) ปัญหาของการเรียนการสอนของคอร์สวิชาเลือก
- (e) รูปแบบเนื้อหาตำราของคอร์สวิชาเลือกที่ต้องการ

#### (2)แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียน

ในการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามผู้เรียนนั้น มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 542 คน จาก 12 โรงเรียนใน 4 ภูมิภาค หัวข้อในแบบสอบถามมี 5 ข้อ ดังนี้

- (a) เหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่น
- (b) นักเรียนเรียนตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นหรือไม่ และเรียนตัวอักษรใดบ้าง
- (c) นักเรียนชอบเรียนตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นหรือไม่
- (d) สิ่งที่นักเรียนชอบเรียนในคอร์สนี้
- (e) สิ่งที่นักเรียนอยากเรียนรู้เพิ่มเติมในคอร์สนี้

3.ผลการสำรวจ

3.1 ผลสำรวจความคิดเห็นครู

ผลสำรวจความคิดเห็นครูมีดังต่อไปนี้

(a) คอร์สวิชาเลือกที่เปิดสอน

|                         | เปิดเป็นคอร์สเรียนต่อเนื่อง |              |              |
|-------------------------|-----------------------------|--------------|--------------|
|                         | 1 ปีการศึกษา                | 2 ปีการศึกษา | 3 ปีการศึกษา |
| ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น  | 4โรง                        | 3โรง         | 7โรง         |
| ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย | 2โรง                        | 2โรง         | 5โรง         |

หมายเหตุ เนื่องจากโรงเรียนที่เปิดเป็นวิชาเลือกทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในการสำรวจครั้งนี้มีจำนวน 2 โรง ยอดรวมจึงเป็น 23 โรง

(b) จุดประสงค์ของคอร์ส

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้ระบุจุดประสงค์ไว้ดังนี้คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

ทางคณะสำรวจมองว่าครูผู้สอนคงจัดการเรียนการสอนโดยยึดจุดประสงค์ที่ทางหลักสูตรแกนกลางฯได้วางไว้เป็นหลัก แต่มองว่าแต่ละท้องถิ่นอาจจะมีรายละเอียดหรือจุดเน้นแตกต่างกัน จึงได้ทำการสัมภาษณ์ และได้ผลสรุปดังนี้

คำตอบที่มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ“สามารถพูดภาษาญี่ปุ่นอย่างง่ายในชีวิตประจำวันได้” มีผู้ตอบทั้งหมด 11 คน ตามด้วยคำตอบ “มีความสนใจและเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมญี่ปุ่น” มีผู้ตอบทั้งหมด10 คน และ“สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียนเรื่องง่ายๆเป็นภาษาญี่ปุ่นได้ ” มีผู้ตอบ 3 คน และ “เพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือใช้ประกอบอาชีพ” มีผู้ตอบ 1 คน (ไม่ได้ตอบ 2 คน)

จากคำตอบจะเห็นได้ว่า แม้จะเป็นวิชาเลือกที่มีเวลาเรียนน้อย ครูผู้สอนก็ยังให้ความสำคัญกับ “การสนทนา” เป็นจำนวนมาก

(c) ตำราที่ใช้

- ①『あきこと友だち』
- 8 โรง
- ②ใช้ตำราหลายๆเล่มผสมกัน
- 6 โรง
- ③『たのしいこどものほんご』
- 2 โรง
- ④จัดทำขึ้นเอง
- 2 โรง

- |                      |       |
|----------------------|-------|
| ⑤『あいうえお』             | 1 โรง |
| ⑥『みんなの日本語』           | 1 โรง |
| ⑦ ตำราของราชภัฏสงขลา | 1 โรง |

ดังที่กล่าวไว้ใน 1. ที่มาว่า 『あきこ』 เป็นตำราที่มีทั้งหมด 6 เล่ม 30บท และจะต้องใช้ตามลำดับบทที่ปรากฏ จึงไม่อาจกล่าวได้ว่าเหมาะสำหรับคอร์สวิชาเลือกที่เปิดสอน 1-2 คาบต่อสัปดาห์ แต่ก็มีโรงเรียนถึง 8 โรงใน 21 โรงที่ใช้อยู่ เมื่อนำไปรวมกับอีก 1 โรงที่ใช้ 『みんなの日本語』 ซึ่งเป็นตำราที่มีรูปแบบเดียวกันคือจะต้องใช้ไปตามลำดับบทที่ปรากฏ แล้ว แทบจะเป็นจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงเรียนในการสำรวจครั้งนี้ นอกจากนี้ก็จะมี 2 โรง ที่ใช้ตำรา 『たのしいこどものほんご』 ซึ่งเป็นตำราสำหรับเด็กอนุบาลและประถมศึกษาที่ผลิตขึ้นในช่วงปี 90 ส่วนโรงเรียนอื่นๆก็จะนำเฉพาะส่วนที่จำเป็นใช้มาจากตำราหลายๆเล่ม หรือจัดทำขึ้นใช้เอง จึงอาจสรุปได้ว่าตำราภาษาญี่ปุ่นที่เหมาะสมจะใช้กับคอร์สวิชาเลือกยังไม่มี

#### (d) ปัญหาของการเรียนการสอนของวิชาเลือก

จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าสิ่งที่ครูผู้สอนรู้สึกว่าเป็นปัญหานั้นสามารถแบ่งออกได้ 4 จุด คือ (1) ปัญหาของผู้เรียน (2) ปัญหาของครูผู้สอน (3) ปัญหาทางด้านสื่อการสอน (4) ปัญหาของระบบและอุปกรณ์ในโรงเรียน ดังต่อไปนี้

##### (1) ปัญหาของผู้เรียน

- ① นักเรียนจำตัวอักษรไม่ได้ (10 คน)
- ② นักเรียนมักจะลืมสิ่งที่เรียนมา เนื่องจากเรียนแค่สัปดาห์ละครั้ง (2 คน)
- ③ ไม่สามารถสอนได้ตามแผนที่วางไว้ เพราะนักเรียนเรียนตามไม่ทัน (1 คน)
- ④ นักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นเด็กอ่อน
- ⑤ การบ้านวิชาอื่นก็เยอะ นักเรียนเลยไม่ค่อยทำการบ้านภาษาญี่ปุ่น
- ⑥ นักเรียนฟังภาษาญี่ปุ่นที่ครูไทยพูดรู้เรื่อง แต่ไม่สามารถฟังภาษาญี่ปุ่นในซีดีได้

##### (2) ปัญหาของครูผู้สอน

- ① ไม่รู้ว่าจะสอนอะไรดี เนื่องจากในหลักสูตรไม่ได้กำหนดเนื้อหาไว้ (5 คน)
- ② เนื่องจากทางโรงเรียนเป็นศูนย์ภาษาญี่ปุ่น จึงมีผู้มาขอคำแนะนำเกี่ยวกับตำราที่ใช้ในคอร์สวิชาเลือก จำนวนมาก ทางผู้สอนเองก็มีปัญหา จึงไม่สามารถให้คำแนะนำได้
- ③ นอกจากงานสอนยังมีภาระหน้าที่งานอย่างอื่นอีก ไม่ค่อยมีเวลาเตรียมสอน
- ④ อยากสอนวัฒนธรรมอื่นๆที่ไม่มีอยู่ในตำรา 『あきこと友だち』 แต่ไม่มีเวลาเตรียม
- ⑤ ครูไม่ค่อยมั่นใจในการออกเสียงภาษาญี่ปุ่นของตนเอง
- ⑥ อยากสอนวัฒนธรรม แต่ไม่ถนัดสอน

##### (3) ปัญหาทางด้านสื่อการสอน

- ① เนื้อหาในตำรา 『あきこと友だち』 ยากเกินไปสำหรับนักเรียนที่เรียนเป็นวิชาเลือก (7 คน)
- ② ไม่มีตำราที่เหมาะสมกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (5 คน)

- ③นักเรียนสนใจเรื่องราวและวัฒนธรรมญี่ปุ่น แต่ในตำราไม่มี(2 คน)
- ④มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนต่อเป็นแผนในมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเลี้ยงไม่ใช้ตำรา 『あきと友だち』 มาใช้ 『あい う えお』 แทน แต่ว่า 『あい う えお』 เป็นตำราตัวอักษร จึงต้องหาบทสนทนา มาจากตำราเล่มอื่น แต่ก็ไม่มีตำราที่เหมาะสม เนื่องจากตำราอื่นๆ ส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบที่ต้องเรียน ต่อเนื่อง การนำบางส่วนมาใช้ทำให้เกิดปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านคำศัพท์ และรูปประโยค
- ⑤ไม่มีสื่อที่เป็นภาพเคลื่อนไหวที่เข้ากับเนื้อหาที่เรียน

#### (4) ปัญหาของระบบและอุปกรณ์ในโรงเรียน

- ①ที่คอร์สเป็นวิชาเลือก แต่นักเรียนถูกบังคับให้มาเรียน จึงไม่ค่อยตั้งใจเรียน
- ②ที่โรงเรียนไม่มีสื่อที่เป็นภาพ จึงได้ใช้power point นำเสนอและฝึกคำศัพท์ แต่บางครั้งมีปัญหาไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้
- ③ทางโรงเรียนเปิดคอร์สให้จนถึงมัธยมศึกษาปีที่2 แต่นักเรียนอยากเรียนต่อถึงชั้นปีที่3
- ④อยากสอนวัฒนธรรม แต่เวลาไม่พอก็เลยไม่ได้สอน
- ⑤อยากใช้วีดีโอเรื่อง 『エリンが挑戦！ にほんごできます』 สอน แต่บางห้องไม่มีเครื่องเล่นวีดีโอ
- ⑥ที่โรงเรียนไม่ค่อยมีสื่อที่เป็นภาพ และหนังสือคำศัพท์
- ⑦ที่โรงเรียนไม่มีห้องเรียนเฉพาะสำหรับวิชาภาษาญี่ปุ่น เลยไม่สามารถนำสิ่งที่เกี่ยวกับญี่ปุ่นมาไว้ในห้อง เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้

#### (e) รูปแบบเนื้อหาตำราที่ต้องการ

##### (1) ทางด้านเนื้อหา

##### ●เกี่ยวกับตัวอักษร

- ①นักเรียนชอบตัวอักษรภาษาญี่ปุ่น อยากให้เป็นตำราที่เริ่มต้นจากการสอนตัวอักษร แต่เน้นอ่าน ไม่เน้นเขียน
- ②อยากให้มิตัวอักษรคันจิด้วย เพราะต้องการแนะนำตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นให้ครบ
- ③อยากให้มีแบบฝึกหัดอ่านตัวอักษรในปริมาณมาก
- ④อยากให้มีการนำเสนอลำดับการเขียนตัวอักษรในตำราด้วย

##### ●เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน

- ①เพื่อดึงดูดความสนใจนักเรียน ควรจะมีแบบฝึกหัดที่เป็นรูปแบบเกม เพลง และการ์ตูนหลายๆ(16คน)
- ②เนื่องจากนักเรียนชอบวาดภาพ ดังนั้นขอให้ใส่ช่องสำหรับวาดภาพในแบบฝึกหัดเขียนเรียงความด้วย
- ③อยากให้แบบฝึกเป็นชิ้นงานที่นักเรียนสามารถวางแสดงในห้องเรียนได้ เช่น มีรูปให้นักเรียนได้ระบายสี

##### ●อื่นๆ

- ①อยากได้ตำราที่เป็นบทสนทนาต่างๆไม่เน้นไวยากรณ์ เป็นเรื่องใกล้ตัวสำหรับนักเรียนที่เรียนเป็นวิชาเลือก และมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม(27คน)

②อยากให้แทรกวัฒนธรรมของวัยรุ่นญี่ปุ่นด้วย

## (2)ทางด้านรูปแบบและลำดับการนำเสนอ

①ควรมีภาพประกอบมากๆ (7 คน)

②ควรเป็นตำราที่มีสื่อการสอนอื่นๆประกอบครบชุด เช่นมีบัตรภาพ บัตรคำ ใบงาน เพลง เกม และสื่อที่สอนวัฒนธรรมที่เป็นตัวดี (5 คน)

③เนื่องจากตำรา『あきこと友だち』หาซื้อยาก หากเจแปนฟาวนด์ขึ้นจัดทำตำราสำหรับคอร์สวิชาเลือกอยากให้เลือกตัวแทนจัดจำหน่ายที่มีร้านค้าในเครือข่ายที่หาซื้อหนังสือได้ง่ายกว่านี้(3คน)

④ในการนำเสนอตัวอักษร อยากให้นำเสนอโดยเน้นตัวอักษรฮิระงานะ ส่วนคะตะคะนะอยากให้นำเสนอโดยการแทรกในบทเรียนที่ละเล็กละน้อย และอยากได้คำศัพท์เฉพาะอักษรในแต่ละวรรค ไม่ใช่ที่ละ 3 วรรค อย่างในตำรา『あきこと友だち』(2คน)

⑤อยากรำเสนอแต่ตัวอักษรโรมานิจิ

⑥อยากให้กำกับเสียงอ่านของตัวอักษรด้วยโรมานิจิ

⑦อยากให้เป็นตำราสี ไม่ใช่ขาวดำ

สิ่งที่ครูผู้สอนคาดหวังให้ตำราเล่มใหม่มีดังต่อไปนี้ ①มีตัวอักษร ②มีบทสนทนาง่ายๆไม่เน้นไวยากรณ์และมีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเพลิดเพลิน ③นำเสนอเรื่องวัฒนธรรมญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังอยากได้ตำราที่มีรูปหรือภาพประกอบมากๆ มีสีสันสดใส และมีสื่อประกอบอื่นๆให้ครบชุด

## 3.2 ผลสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียน

หัวข้อของแบบสอบถามมี 5 ข้อ คือ ข้อ (a)-(e) ดังที่กล่าวไว้ใน 2.2 ในรายงานฉบับนี้จะขอนำเสนอส่วนที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับรูปแบบและเนื้อหาของตำราภาษาญี่ปุ่นสำหรับวิชาเลือก คือตั้งแต่ข้อ (b)-(e)เท่านั้น (จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 542 คน)

(b) นักเรียนเรียนตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นหรือไม่ และเรียนตัวอักษรใดบ้าง

①ไม่ได้เรียน (33คน)

②เรียน (509คน)

|                                 |        |
|---------------------------------|--------|
| เรียนฮิระงานะ                   | 89 คน  |
| เรียนฮิระงานะและคะตะคะนะ        | 228 คน |
| เรียนฮิระงานะ คะตะคะนะ และคันจิ | 192 คน |

(c)นักเรียนชอบเรียนตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นหรือไม่

|           |        |
|-----------|--------|
| ชอบ       | 512 คน |
| ไม่ชอบ    | 28 คน  |
| เฉยๆ      | 1 คน   |
| ไม่ได้ตอบ | 1 คน   |

ผู้ตอบว่าชอบเรียนตัวอักษรมีจำนวนมากกว่าร้อยละ90 จากจำนวนผู้ที่ตอบทั้งสิ้น 542 คน

(d) สิ่งที่นักเรียนชอบเรียนในคอร์สนี้ (จะขอนำเสนอเฉพาะ 5 อันดับแรก)

|                                |        |
|--------------------------------|--------|
| ① การสนทนาต่างๆในชีวิตประจำวัน | 187 คน |
| ② ตัวอักษร                     | 163 คน |
| ③ วัฒนธรรมญี่ปุ่น              | 67 คน  |
| ④ เพลงญี่ปุ่น                  | 46 คน  |
| ⑤ คำศัพท์                      | 41 คน  |

(e) สิ่งที่นักเรียนอยากเรียนรู้เพิ่มเติมในคอร์สนี้ (จะขอนำเสนอเฉพาะ 5 อันดับแรก)

|                                             |        |
|---------------------------------------------|--------|
| ① วัฒนธรรมและเรื่องราวของญี่ปุ่น            | 276 คน |
| ② การทำอาหารหรือขนมญี่ปุ่น                  | 125 คน |
| ③ การสนทนาต่างๆในชีวิตประจำวัน              | 72 คน  |
| ④ สถานที่สำคัญและสถานที่ท่องเที่ยวในญี่ปุ่น | 59 คน  |
| ⑤ การดูญี่ปุ่น                              | 36 คน  |

ในหัวข้อ(d)กับ(e)เป็นหัวข้อที่ถามเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนสนใจเรียน โดย(d)เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว แต่ (e)เป็นสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้เรียน เมื่อนำทั้งสองหัวข้อมารวมกันและจัดอันดับสิ่งที่นักเรียนสนใจที่จะเรียนมาก 5 อันดับ จะได้ผลดังนี้

|                                  |        |
|----------------------------------|--------|
| ① วัฒนธรรมและเรื่องราวของญี่ปุ่น | 343 คน |
| ② การสนทนาต่างๆในชีวิตประจำวัน   | 259 คน |
| ③ ตัวอักษร                       | 190 คน |
| ④ การทำอาหารหรือขนมญี่ปุ่น       | 125 คน |
| ⑤ เพลงญี่ปุ่น                    | 76 คน  |

#### 4. สรุปผลการสำรวจ

เมื่อพิจารณาจากผลการสำรวจครั้งนี้สามารถสรุปผลการสำรวจได้ดังนี้

- (1) ระยะเวลาเรียนทั้งหมดของคอร์สวิชาเลือกมีตั้งแต่ 1 ปีถึง 3 ปี ขึ้นอยู่กับโรงเรียน
- (2) ครูจำนวนมากในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สอนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกให้ความสำคัญกับการสนทนาโดยจัดเป็นวัตถุประสงค์ของคอร์ส แม้ว่าจำนวนเวลาในการสอนของคอร์สวิชาเลือกจะน้อยก็ตาม
- (3) ปัญหาของคอร์สวิชาเลือกคือ “นักเรียนจะจำเนื้อหาที่เรียนไปไม่ค่อยได้ และครูก็ไม่มั่นใจในหัวข้อที่จะสอนอีกทั้งเวลาในการเตรียมการสอนก็น้อย และยังขาดสื่อที่เหมาะสมกับวิชาเลือก นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับระบบและอุปกรณ์ในโรงเรียน
- (4) ครูผู้สอนต้องการตำราที่มีเนื้อหาและรูปแบบดังนี้ ① มีแบบเรียนตัวอักษร ② มีบทสนทนาต่างๆไม่เน้นไวยากรณ์และมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้เพลิดเพลิน ③ มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ส่วนรูปแบบอยากให้มีรูปและภาพในปริมาณที่มาก เพื่อดึงดูดความสนใจ และอยากให้มีส่วนประกอบต่างๆให้ครบชุด
- (5) นักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกนอกจากที่จะสนใจเรียนตัวอักษรและการสนทนาต่างๆในชีวิต

ประจำวันแล้ว ยังสนใจเรื่องวัฒนธรรมและเรื่องราวของญี่ปุ่น อย่างเช่น อาหารญี่ปุ่น เพลง อีกด้วย

## สรุป

จากการพิจารณาผลของการสำรวจดังกล่าวข้างต้น ทางเจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ มีโครงการที่จะพัฒนาตำราภาษาญี่ปุ่นสำหรับวิชาเลือก ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2010 และขณะนี้อยู่ในระหว่างพิจารณาโครงสร้างตำราอยู่ ซึ่งเมื่อนำผลการสำรวจที่ได้ มาวางโครงสร้างของตำรา คาดว่าน่าจะมีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ ①ตัวอักษร ②บทสนทนา ③วัฒนธรรม และเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน รวมทั้งช่วยให้นักเรียนจำสิ่งที่ได้เรียนได้ดียิ่งขึ้น ควรจะใส่กิจกรรมที่เรียนแล้วเพลิดเพลิน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในระดับที่นักเรียนรับได้

และเนื่องจากระยะเวลาเรียนของแต่ละโรงเรียนไม่เท่ากัน ควรจัดทำเป็นบทเรียนสั้นๆที่สามารถเรียนจบได้ในแต่ละคาบ และควรทำเป็นเนื้อหาที่แต่ละโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นคอร์ส 1 ปีการศึกษา หรือ 3 ปีการศึกษา ก็สามารถที่จะเลือกเนื้อหาและลำดับของบทเรียนได้อย่างอิสระ ซึ่งจะเริ่มเรียนจากบทเรียนใดก่อนก็ย่อมได้

โครงการพัฒนาตำรานี้คาดว่าจะแล้วเสร็จในปีงบประมาณ 2011 ซึ่งจะรายงานความคืบหน้าให้ทราบในคราวต่อไป

## บรรณานุกรม

国際交流基金 (2008) 『海外の日本語教育の現況—日本語教育機関調査・2006 年—』

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ(2544,หน้า2)หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ(2552,หน้า1)

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการ